

CHIMAMANDA NGOZI
ADICHIE

Numărătoare de visuri

Traducere din limba engleză și note de
Iulia Gorzo

Cuprins

Chiamaka	7
Zikora	93
Kadiatou	149
Omelogor	235
Chiamaka	337
<i>Nota autoarei</i>	377

În amintirea frumoasei și preaiubitei mele mame,
Grace Ifeoma Adichie (născută Odigwe),
29 noiembrie 1942 – 1 martie 2021

Uwa m uwa ozo, i ga-abu nne m

Unu

Întotdeauna mi-am dorit să fiu înțeleasă, înțeleasă cu adevărat de altă ființă omenească. Uneori trăim ani de zile cu doruri pe care nu le putem numi. Până când pe cer apare o fisură care se lărgește și ne deschide ochii asupra noastră, așa cum a făcut pandemia, pentru că eu una în timpul lockdownului am început să-mi trec prin sită viața și să dau nume unor lucruri rămase multă vreme nenumite. La început mi-am promis că voi profita la maximum de acea sechestrare colectivă: dacă tot trebuia să stau în casă, atunci aveam să-mi ung zi de zi extremitățile tot mai șubrede, să beau opt pahare mari cu apă, să alerg pe bandă, să dorm mult, pe săturate, și să-mi hrănesc pielea cu seruri grase. Aveam de gând să scriu noi articole de călătorie pe baza unor notițe vechi, nefolosite, iar dacă lockdownul avea să dureze suficient, poate că în sfârșit aveam să găsec elanul necesar pentru o carte. Dar după doar câteva zile, eram în cădere liberă într-un puț fără fund. Cuvintele și avertismentele se roteau și se involburau și aveam senzația că toate progresele omenirii regresează rapid la un stadiu străvechi de confuzie care ar fi trebuit să fie deja depășit. Nu vă atingeți fața; spălați-vă pe mâini; nu vă duceți afară; dați cu spray dezinfectant; spălați-vă pe mâini; nu vă duceți afară; nu vă atingeți fața. Spălatul pe față însemna că o ating? Foloseam întotdeauna un prosop pentru față, dar într-o dimineață mi-am atins ușor obrazul cu palma și am înghețat, în timp ce apa de la robinet continua să curgă. Sigur că nu conta, din moment ce nici nu călcam pe-afară, dar ce să însemne „nu-ți atinge fața“ și „spală-te pe mâini“ când nimeni nu știa cum începuse totul, când avea să se termine și nici măcar ce este? Mă trezeam în fiecare zi sub asediul anxietății, cu inima gonind fără voia mea, și uneori îmi apăsam pieptul cu palma și rămâneam așa. Eram singură în casa mea din Maryland, în liniștea de suburbie, cu străzile stranii împrejmuite de copaci care păreau la rândul lor paralizați de liniște.

Nu treceau deloc mașini. M-am uitat afară și am văzut o turmă de căprioare călcând cu pași mari pe iarba din fața casei mele. Erau vreo zece, cincisprezece, cu totul altceva față de căprioara solitară pe care o vedeam din când în când păscând sfioasă. M-am speriat de ele, de îndrăzneala lor neobișnuită, ca și cum lumea mea urma să fie cotropită nu doar de căprioare, ci și de alte făpturi de neimaginat care stăteau la pândă. Uneori nu mâncam mai nimic, ronțaiam biscuiți în cămară, iar alteori scormoneam după pungi uitate cu legume congelate și găteam fasole picantă, care-mi amintea de copilărie. Zilele se scurgeau de-a valma, fără formă, și aveam senzația că timpul se întoarce spre interior. Îmi zvâcneau încheieturile, mușchii spatelui și ai gâtului, ca și cum corpul meu ar fi știut prea bine că nu suntem făcuți ca să trăim așa. Nu scriam pentru că nu puteam. Nu foloseam deloc banda de alergat. În conversațiile pe Zoom vorbeam cu toții cu ecou, întinzând mâinile fără să atingem, iar distanța dintre noi se adâncea și mai tare.

Prietenă mea cea mai bună, Zikora, care locuiește în apropiere, în D.C., m-a sunat într-o după-amiază și mi-a spus că e la Walmart, să cumpere hârtie igienică.

— Ai ieșit din casă! aproape că am țipat.

— Am două măști și port mănuși, a zis ea. A venit poliția ca să organizeze coada la hârtie igienică — îți vine să crezi?

Zikora a continuat în igbo:

— Oamenii țipă unii la alții. Tare mi-e că, în curând, o să scoată careva pistolul. Albul ăsta din fața mea e dubios; a venit cu o camionetă uriașă și poartă o pălărie roșie.

Niciodată nu vorbeam doar în igbo — frazele noastre erau mereu presărate cu termeni în engleză —, dar Zikora renunțase de tot la engleză din prudență, să n-o audă vreun străin, așa că vorbea nefirec, ca într-un film prost de televiziune despre epoca precolonială. *Un bărbat într-o barcă de uscat uriașă, cu o pălărie de culoarea sângelui.* M-a pufnit râsul, a râs și ea și pe moment m-am simțit eliberată, revigorată.

— Pe bune, Zikor, nu trebuia să ieși din casă.

— Dar ne trebuie hârtie igienică.

— Cred că în sfârșit a venit momentul să începem să ne spălăm și noi la fund, am zis, iar în clipa următoare, am exclamat amândouă într-un glas:

— Nu sunteți curați!

Spusesem de nenumărate ori de-a lungul anilor povestea cu Abdul, portarul nostru din Enugu — Abdul cel mlădios ca o trestie, îmbrăcat într-o jellabiya lungă, care, ducându-se într-o seară la veceul din spatele casei, cu cana lui de plastic plină cu apă în mână, s-a întors către mine și mi-a spus calm: „Voi, creștinii, folosiți hârtie după toaletă. Nu sunteți curați.“

La întâlnirea noastră de familie pe Zoom am zis:

— Cel mai grav delict pe care-l poți comite azi în America e să deranjezi cozile lungi de oameni care așteaptă să cumpere hârtie igienică din supermarketuri. În toată țara, poliția e ocupată până peste cap cu paza cozilor la hârtie igienică.

Sperasem că o să râdă cu toții — înainte râdeam foarte mult —, dar a râs doar tata. Frații mei gemeni erau pe punctul de a se certa iar.

— N-am înțeles niciodată de ce-i zic americanii „hârtie“, a zis mama. Hârtie igienică. Sună a ceva aspru. De ce nu șervețele sau suluri igienice?

Vorbeam pe Zoom o dată la două zile — părinții mei din Enugu, fratele meu Afam din Lagos și fratele lui geamăn, Bunachi, din Londra. Fiecare convorbire era ca o zi cu nori, întunecată și împovărată de ultimele vești proaste.

Părinții mei vorbeau despre moarte, despre morți și muribunzi, iar frații mei se înfruntau fără rușine, nu se mai oboseau să-i cruțe pe ai mei de dușmănia lor. Parcă nu mai puteam fi noi înșine pentru că lumea nu mai era ea însăși. Am vorbit despre numărul cazurilor din Nigeria, care creștea de la o zi la alta, de la un stat la altul, într-o competiție macabră. Pe moment conducea Lagos, urmat de Cross River. Afam ne-a trimis o filmare din zona lui rezidențială, cu o ambulanță care gonea urlând pe strada lui, cu descrierea: „S-a mai dus unul“. Bunachi a zis că, în scurt timp, medicii din Marea Britanie n-aveau să mai primească halate de protecție, pentru că cei care le fabricau în China muriseră. Întotdeauna mă alăturam ultima conversației, pretextând că aveam alte convorbiri cu editori, deși de fapt nu făceam decât să mă holbez la telefon și să-mi adun curajul ca să apăs pe „acceptă“. Părinții mei se întorseseră în Nigeria de la Paris chiar înainte de lockdown și mama spunea deseori: „Ja gândiți-vă că am fi rămas blocați în Europa. Unde chestia asta face prăpăd printre ăștia de vârsta noastră.“

— Închipuți-vă ce dezastru ar fi dac-am avea rata mortalității ca în Europa, a zis tata.

— Dumnezeu cruță Nigeria; nu există altă explicație, a zis Afam.

— E un miracol, a comentat răutăcios Bunachi, adăugând apoi: Europa ține pur și simplu o evidență cinstită a morților de coronavirus.

— Nu, nu, nu, a zis tata. Dacă am avea o mortalitate mare, n-am putea s-o ascundem. Suntem prea dezorganizați, nu suntem China.

— Pe toți sfinții. Toate cifrele alea sunt oameni, oameni, a zis mama, cu fața întoarsă spre televizor.

— Azi-dimineață am fost cu o lingură la bancomat, a zis Afam.

— O lingură? a întrebat mama, din nou cu fața spre noi.

— Pur și simplu nu voiam să pun mâna pe aparatul ăla, așa că am tastat pinul cu lingura și am aruncat-o, a zis Afam.

— Nu purtai mănuși? a întrebat mama.

— Ba da, dar cine știe dacă virusul nu trece și prin mănuși? a zis Afam.

— Virusul moare în câteva secunde pe suprafețele solide. Ai aruncat degeaba o lingură, a zis Bunachi, atotștiutor ca de obicei.

În urmă cu câteva zile ne spusese răspicat că ventilatoarele nu sunt tratamentul corect pentru coronavirus. El fiind contabil.

— Dar nu trebuia să ieși deloc, Afam, a zis tata. Oricum, la ce-ți trebuia cash? Voi v-ați aprovizionat ca lumea.

— Am nevoie de cash. În Lagos e multă tensiune, a răspuns Afam.

— Tensiune în ce fel? a întrebat Bunachi, iar Afam l-a ignorat până când l-a întrebat tata:

— Cum adică e tensiune?

— În toate zonele rezidențiale de pe insulă se adună lume, să ceară bani și mâncare. Știți câți oameni trăiesc de pe o zi pe alta, n-au nimic pus deoparte pentru zile negre. Toți vânzătorii ăia ambulanți. Am văzut o filmare în care un protestatar spunea că ei nu vor lockdown, că bogații se duc în străinătate și se molipsesc de coronavirus, și din moment ce ei ne spălau rufele și ne umflau cauciucurile mașinii înainte de lockdown, acum ar trebui să le dăm de mâncare. Drept să spun, e un fel de logică aici.

— Nu e nicio logică. Sunt niște infractori de rând, a zis Bunachi.

— Le e foame, a zis Afam. Eu chiar m-am dus pe jos la bancomat. Am auzit că dacă îndrăznești să ieși cu o mașină scumpă, te fugăresc cu bătele.

El locuia într-o zonă rezidențială cu case gigantice, unde vizitorii aveau nevoie de un cod ca să poată intra pe porțile controlate electronic. În ziua următoare ne-a povestit că mulțimea îi bătuse pe paznici și lovea în porți, încercând să dezactiveze sistemul de securitate.

— Au dat foc chiar lângă intrare, a zis el. Niciodată n-am văzut atâta activitate pe grupul nostru de WhatsApp. Contribuim toți cu bani, încercăm să găsim cea mai bună cale să ajungă la ei.

— Tot îți mai consideri inofensivi? I-a luat peste picior Bunachi.

— N-am zis niciodată că sunt inofensivi. Am zis că sunt flămânzi, a răspuns Afam.

Vedeam pe ecranul lui un fum cenușiu care se ridica pe cerul serii. El părea fragil și lipsit de experiență, șezând în balconul lui placat cu marmură, lângă un ghiveci cu o plantă înaltă. Planta era atât de verde, iar frunzele atât de luxuriante, încât mi-am adus aminte cu uimire de vremea când viața curgea banal, iar fratele meu era stăpân pe timpul și afacerile lui, un tânăr barosan de Lagos, cu putere în buzunare. Și iată-l acum acolo, în timp ce soția lui se baricadase împreună cu cei doi copii în bucătărie, pentru că ușa de la bucătărie era cea mai zdravă. Încerca să nu pară speriat, ceea ce-l făcea să pară și mai speriat, și m-am gândit cât de fragili suntem cu toții și cât de ușor uităm cât suntem de fragili. Un bubuit puternic a despicat aerul și am tresărit, întrebându-mă o clipă dacă se auzise din ecranul lui Afam sau de pe fereastra mea.

— Ați auzit? a zis Afam. Un fel de explozie la poartă.

— Nimic grav, a zis tata. Probabil că au aruncat un tub de insecticid în foc.

— Afam, intră în casă și încuie toate ușile, a zis mama.

Ca să schimb subiectul, am zis că peste tot pe internet se vindea vitamina C foarte concentrată. Bineînțeles că Bunachi le știa pe toate și a zis că vitamina C nu apără de virus, dar o să ne trimită el rețeta unei infuzii cu busuioc proaspăt, ca să facem inhalații zilnice.

— Nimeni nu are busuioc proaspăt, l-a repezit Afam.

Bunachi a început să recite cele mai noi statistici ale mortalității pe țări, iar eu am zis „Îmi moare bateria“ și am închis. I-am trimis lui Afam un text care se încheia cu un șir de emojiuri cu inimioare roșii: *Ține-te bine, frate-meu, că o scoateți voi la capăt.*

Verișoara Omelogor a zis că în Abuja nu se întâmpla așa ceva, Abuja era un oraș mai moderat decât Lagos, ca de obicei, era un Lagos decolorat de soare, din care se scurgea seva hrănitoare.

— Unii mor, alții dau petreceri de ziua lor, a zis ea.

— Ce?

— Șeful de cabinet al președintelui a murit ieri de coronavirus, iar azi de dimineață, Ejiro m-a invitat la petrecerea de ziua ei. I-am zis că dacă am chef să sfidez moartea, o să aleg o variantă mai bună decât petrecerea de ziua ei.

„A murit“ și „moarte“ sunau distonant în gura lui Omelogor; ea vorbea rareori despre simptome sau despre numărul morților. Vorbea despre cum pot fi resigilate cutiile de tăieței Indomie cu scotch rezistent, apoi lăsate în fața casei unui copil rămas fără mamă; sau despre cum explodase în lockdown traficul pe site-ul ei, „Doar pentru bărbați“, noi vizitatori unici din mai multe țări, mulți cerându-i să se filmeze și să-și dezvăluie în sfârșit identitatea.

— Aproape că mi se pare ceva intim când îmi cer să mă filmez, a zis Omelogor pe un ton vesel.

A citit câteva mesaje cu voce tare. Dintre toți oamenii pe care-i iubeam, Omelogor era cel mai puțin afectată, neînvinșă de acea necunoscută colectivă; arăta mereu alertă, primenită și însuflețită de planuri.

— Chia, chestia asta o să treacă. Oamenii au supraviețuit multor năpaste de-a lungul istoriei, spunea ea adesea, simțindu-mă cu moralul la pământ, iar tonul ei mă remonta, chiar dacă „năpastă“ îmi amintea, nu știu de ce, de lipitori.

— Nu-i spune năpastă, am zis.

Uneori nu vorbeam, ne sprijineam telefoanele de o carte sau de o cană și ne împărtășeam tăcerile și zgomotele de fundal. Tăcerea era suportabilă doar cu Omelogor. Când vorbeam cu prietenele pe Zoom, tăcerea se simțea ca un eșec, așa că vorbeam, vorbeam întruna, gândindu-mă cât de repede ne adaptăm, sau pretindem că ne adaptăm, la o viață redusă la ecran și sunet. Zikora zicea că-i place să lucreze de acasă, rezemată de pernele din pat, pentru că auzea plânsetul strident al lui Chidera din living și vocea joasă, liniștitoare a mamei ei. Chidera plângea atât de mult ca să iasă la joacă, încât până la urmă îl lăsase să se uite la desene animate pentru prima oară în viața lui, iar la primul episod păruse speriat, dar mai nou stătea hipnotizat în fața televizorului și urla când mama ei îl stingea. În Philadelphia, LaShawn făcea pâine cu maia și lăsa farfurii cu pui prăjit pe palier pentru maică-sa, care se carantinase la etaj pentru că nu voiau să riște. În Johannesburg, Hlonipha spunea că renunțase la internet și picta acuarele, care însă o întristau pentru că păreau prea apoase, prea șterse. La Londra, Lavanya bea întruna vin roșu, ridicând sticla în fața ecranului când își reumplea paharul. Vecina ei murise de coronavirus, o bătrână care locuia singură cu câinele ei și nimeni nu luase

câinele, îl auzea lătrând și i se rupea inima, dar nu știa dacă și câinii se molipsesc de coronavirus.

În curând, apelurile pe Zoom au devenit un melanj de imagini halucinatorii. La sfârșitul fiecărui apel mă simțeam și mai singură decât până atunci și nu pentru că apelul se încheiase, ci tocmai pentru că existase. Vorbind, îți aduceai aminte de tot ce se pierduse. Mi-era dor să aud respirația altei persoane lângă mine. Visam că o îmbrățișez pe mama în antreul casei noastre din Enugu și mă trezeam mirată, pentru că nu mă gândisem conștient la îmbrățișarea ei. Mi-aș fi dorit să nu fiu singură. Bine-ar fi fost dacă Kadiatou ar fi luat-o pe Binta și s-ar fi carantinat cu mine. Dar o înțelegeam că-și dorește să fie în casa ei, chiar dacă-mi făceam atâtea griji pentru ea. Cu câteva zile înainte de lockdown, îmi spusese: „Aștept în apartamentul meu.“ Aștept. De fapt, cu toții așteptam. Lockdownul era o așteptare necunoscută a unui final necunoscut, acutizată în cazul lui Kadiatou de o durere de nedomolit. O sunam zilnic, iar când nu răspundea, o sunam pe Binta ca să mă asigur că e bine. Vorbeam pe WhatsApp video, pentru că ea n-avea Zoom.

„Ce faci, Kadi?“ o întrebam, iar ea răspundea „Suntem bine, slavă Domnului“. Uneori spunea „Nu-ți face griji pentru mine, domnișoară Chia“, pe un ton potolit, să nu deranjeze. Și totuși, cu doar câteva săptămâni în urmă, aceeași voce țipase la telefon, cu stridența panicii: „O să trimită oameni să mă omoare! O să trimită oameni să mă omoare!“ Refuzase terapia, clătănând din cap și spunând: „Nu pot să vorbesc cu un străin, nu pot să vorbesc cu un străin.“ Nu voia decât ca procesul să se termine, dar activitatea tribunalelor era suspendată și mă temeam ca nu cumva, prizonieră în purgatoriul lockdownului, să se lase pradă întunericului.

— Cine mă mai angajează pe mine după asta? Cine mă mai angajează pe mine vreodată? m-a întreat și părea atât de disperată, că mi-a venit să plâng.

— O să poți deschide restaurantul după ce se termină procesul, Kadi, am zis.

— N-o să mai meargă nimeni la restaurant după corona, a spus ea cu voce egală.

În timpul unei convorbiri, Kadiatou m-a luat prin surprindere cu un acces de agresivitate.

— Nu-mi mai trimite bani, domnișoară Chia. Mi-ai dat deja destul.

Nu-mi mai vorbise niciodată pe tonul ăsta. O tensiune mută s-a așternut între noi, de la un ecran la altul.

— Bine, Kadi, am spus într-un final.

A închis fără să-și ia la revedere și am așteptat câteva zile până s-o sun iar. De fiecare dată când o întrebam pe Binta „Ce face mama ta?“, primeam același răspuns: „Plânge noaptea.“

N-o să mai meargă nimeni la restaurant. Nu-mi puteam imagina această existență nouă, izolată, în care oamenii nu mai ieșeau să mănânce în oraș, pentru că aveam nevoie să cred că lumea poate fi din nou un loc magic.

Liniștea de afară mă speria. Știrile mă speriau. Citeam despre bătrâni și bătrâne care mureau singuri, de parcă nu i-ar fi iubit nimeni, în timp ce oamenii care-i iubeau stăteau și plângeau în spatele unor paravane de sticlă. Vedeam la televizor cadavre transportate ca niște manechine țepene, înfășurate în alb, și jeleam moartea unor necunoscuți. Scormoneam pe Twitter după postări despre coronavirus și copiam în Google tweet-urile medicilor italieni care păreau să știe despre ce vorbesc. Adică nu mare lucru, pentru că la urma urmei, toată lumea știa atât de puțin, cu toții băjbăiau pe întuneric. Când aflam de un simptom nou, mi se năzărea că-l am, iar simptomele se tot schimbau — în fiecare zi o nouă surpriză, de la erupții pe față la răni pe picioare, ca o apocalipsă dezlanțuită care nu dădea semne că se va sfârși vreodată. Era de-ajuns să mă mănânce un deget de la picior sau să mă trezesc răgușită ca să intru în panică și să-mi spun „Respiră, respiră“, imitând aplicațiile de meditație pe care până atunci nu le luasem niciodată în serios.

Simțeam adesea o toropeală surdă care îmi amorțea tot corpul, urmată uneori de fierbințeala neastâmpărului. Din conversațiile pe Zoom a început să răzbată o veselie forțată, mai ales în cazul celor de grup cu prietenii, în care toată lumea arbora câte un pahar de vin. Am început să le evit, ca și apelurile cu familia. Ignoram până și apelurile de la Omelogor, deși nu aveam pe nimeni mai apropiat decât Omelogor, dar devenise un efort să vorbesc cu ea pentru că vorbitul în general era un efort. Stăteam în pat și nu făceam nimic, mă simțeam prost că nu fac nimic și totuși nu făceam nimic. Le trimiteam prietenilor mesaje în care le spuneam că scriu și, pentru că mințeam, le dădeam prea multe detalii în loc să am grijă să fie scurte. Ca să atenuez senzația de apocalipsă, am hotărât să nu mai urmăresc știrile. Ignoram internetul și televiziunea și citeam romane polițiste de Agatha Christie, evadând bucură în implauzibilitatea lor sclivisită. După care însă știrile mă înghițeau din nou cu totul. Beam apă caldă cu ghimbir și

adăugam suc de lămâie dintr-o sticlă veche și crăpată din fundul frigiderului, dar și piper cayenne, usturoi și curcuma măcinată din dulăpiorul cu condimente, până când mi se făcea greață de la amestecul ăla. Nu-mi venea să mă trezesc dimineața, căci să mă dau jos din pat însemna să mă expun iar posibilității suferinței.

În această nouă viață suspendată, mi-am găsit la un moment dat un fir alb în păr. Apăruse peste noapte aproape de tâmplă, foarte răsucit, și în oglinda din baie l-am luat drept o scamă. Un singur fir de păr alb, puțin lucios. L-am întins cât era de lung, i-am dat drumul, apoi l-am întins iar. Nu l-am smuls. Îmbătrânesc, m-am gândit. Îmbătrânesc, lumea s-a schimbat și nimeni nu m-a cunoscut vreodată cu adevărat. Un val de melancolie brută mi-a adus lacrimi în ochi. Asta-i tot, inspirațiile și expirațiile astea fragile. Unde s-au dus atâtea ani și oare am profitat de viață? Dar care e măsura supremă a profitatului de viață și cum știu dacă la mine se aplică?

Dacă privești în trecut, te năpădesc regretele. Nu știu ce a fost prima oară — dacă am început să nutresc regrete și apoi i-am căutat pe Google pe bărbații din trecutul meu sau dacă m-au năpădit regretele pentru că i-am căutat pe Google pe bărbații din trecutul meu. M-am gândit la toate începuturile și la ușurătatea ființei pe care o aduc începuturile. Am deplâns timpul irosit cu speranța că ceea ce am se va transforma într-o minunăție. Am deplâns ceea ce nici măcar nu știam dacă e adevărat, anume că există cineva care trecuse pe lângă mine fără să mă observe, cineva care nu doar că m-ar fi iubit, ci poate că m-ar fi și cunoscut cu adevărat.

Am cunoscut un băiat coreean la cursul de muzică din anul întâi, demult de tot, în primul meu an în America, când totul era încă nou. Introducere în muzică. Micuța profesoară albă era entuziasă și iute la vorbă, iar șuvoiul englezei ei americane, cu un accent regional puternic, era atât de ciudat, ca un huruit neîncetat, încât de multe ori simțeam că pierd șirul. Într-o zi m-am uitat la studentul așezat lângă mine, să văd dacă prinsese ultimele ei cuvinte, iar pe pagina lui nu erau litere pe care să le recunosc, ci niște imagini delicate, făcute din linii nemaipomenit de scurte și misterioase. Mă uitam lung, fascinată de frumoasa caligrafie coreeană, impresionată că putea scrie așa și încă cu sens. Așa îmi amintesc că l-am remarcat, dar amintirile noastre mint. De unde știam că e coreeană, din moment ce nu făceam diferența între japoneză, chineză și coreeană? Nu știu de unde, dar am știut, cum am știut și că, dacă scrie

în coreeană, înseamnă că venea din Coreea; nu era american, semăna cu mine, așa că și zilele lui trebuie să fi fost stăpânite de singurătate, la fel ca ale mele. Îmi doream atenția lui, dar n-am făcut nimic ca s-o atrag. Era arătos, solid și îndesat, cu o tunsoare scurtă, țepoasă, în care vedeam o splendidă sfidare. Intra întotdeauna în clasă cu privirea în jos, de parcă ar fi fost timid sau preocupat, lăsând pe podea rucsacul înainte să se așeze. Îmi imaginam că ne ținem de mână și stăm pe gazonul unde studenții americani își mâncau sendvișurile la soare. Aveam să fim și noi ca studenții care mergeau la plajă cu mașina, iar la întoarcere parcau în fața căminului, chercheliți, lipsiți de griji, cu nisip și apă sărată curgând de pe ei. În fiecare miercuri și vineri, înainte de cursul de muzică, mă gândeam să-mi scriu numărul de telefon pe o bucată de hârtie; părea curajos și sexy, un gest pe care-l fac oamenii în filme, cei care știu cum se fac lucrurile. Am stat lângă el la curs săptămâni de-a rândul, simțindu-i apropierea ca pe un impuls electric în aer, dar abia în săptămâna de dinainte de sesiune mi-am scris numărul. Am adăugat și: *Vrei să ne vedem mai târziu?* Apoi am rupt hârtia, iar când ne-am așezat la examen, mi-am trecut doar numele și numărul de telefon pe spatele unui bon de la cafea. Nu i l-am dat niciodată. Mi-am predat lucrarea și am ieșit. Nu l-am mai văzut niciodată pe coreeanul meu chipeș, cu păr țepos. Tot semestrul următor am scrutat clasele și holurile și o dată sau de două ori am zărit un asiatic cu trăsături colțuroase și m-am tot uitat până mi-am dat seama că nu era el. Poate că se întorsese în Coreea. Oare am fi putut fi împreună acum, eu și coreeanul meu, cu un copil sau doi, vizitând Seul și Lagos și trăind la New York? Nu-mi place New Yorkul. Aerul de acolo are ceva înțepător; anonimitatea sa ustură. Mă face să mă simt dezorientată, ca o pietricică zornăind într-o butelcă mare, indiferentă. Am trăit acolo un an, imediat după facultate, într-o garsonieră la intersecția dintre 42nd și Lex, după ce-l convinsesem pe tata că scriitorii aspiranți trebuie să locuiască la New York. Nu știu ce anume din metropolă mă împingea să mă ascund, așa că îmi petreceam zilele ghemuită în apartamentul meu, comandând mâncare și evitând contactul vizual cu portarul cel amabil. Când am renunțat la tentativa de a scrie un roman, m-am angajat în publicitate și m-am mutat, cu gândul să nu mă mai întorc niciodată. Și totuși, New Yorkul apărea deseori în viețile mele imaginare, poate pentru că e orașul care trebuie să apară în viețile imaginare. Apărea și Parisul, încă un oraș pe care nu-l am la inimă. Parisul își poartă emblema unicității prea ostentativ, deci fără grație; Parisul presupune că o să te farmece doar pentru că e fermecător. Iar negrii parizieni par cenușii, ca și cum

disprețul cordial cu care-i tratează Franța pe negrii francezi li s-ar fi depus pe piele ca cenușa. Descrierea asta a negrilor parizieni îi aparține unui bărbat pe care timp de trei ani din viața mea am crezut că-l iubesc. Ba nu, un bărbat pe care l-am iubit timp de trei ani, numai că după ce s-a terminat, mi-am dorit să nu-l fi iubit. Darnell. Îl chema Darnell.

— Par cenușii, spălăciți. Francezii își tratează negrii cu curul, dar dacă ești afro-american, mai treacă-meargă, spunea el.

Mi-a povestit cum abia coborâse dintr-un tren la Paris când niște indivizi în uniforme au dat buzna și au început să le ceară actele doar negrilor — *Les papiers! Les papiers!* Au aruncat rapid o privire pașaportului lui american albastru și i-au făcut semn să treacă, iar când s-a uitat înapoi, a văzut patru negri francezi umiliți, strânși unul în altul lângă stâlpul de pe peron, în timp ce alți francezi treceau indiferenți pe lângă ei. Aș fi vrut ca Darnell să spună că scena îl mișcase, îl întristase sau îl înfuriase, dar el a zis că era o reificare a paradigmei neo-rasiale subiective. Sau ceva de genul ăsta.

Doi

Ne-am cunoscut la o cină aniversară. Prietena mea LaShawn zicea că e considerat un Denzel Washington al mediului universitar, la cursurile lui de istoria artei erau liste lungi de așteptare, iar în timpul programului de birou era asaltat de studente visătoare. Nu semăna cu Denzel, dar sigur că Denzel era doar o metaforă pentru bărbății ca el, frumoșii cu păr inelat. Când îl priveam, gravitația slăbea și aluneca. Simțeam o atracție imediată, mistuitoare, primară, fiecare particulă din mine repezindu-se spre el. Ce trăiam atunci nu era atât o pierdere, cât o capitulare. Avea pielea de un negru intens, cu sprâncene negre. De câteva ori i-am întâlnit și susținut privirea, dar el s-a uitat în altă parte, după care aproape că nu m-a mai băgat în seamă. Atitudinea lui, felul cum își asuma puterea transmiteau un fel de delăsare nonșalantă; știa că nu trebuie să se străduiască prea mult, când lumea ceda atât de ușor în fața luminii lui. Când vorbea, toată lumea de la masă părea vrăjită de parcă i-ar fi stat la picioare, așteptând firimituri din intuițiile lui nemaipomenite.

— S-a opus drepturilor civile, a sprijinit apartheidul în Africa de Sud și ar trebui să plâng după el? a rostit el foarte rar, de parcă auditoriul său ar fi trebuit să aibă atâta minte cât nici să nu deschidă subiectul. Am uitat de

discursul lui din campanie despre „drepturile statelor“? Nici nu mai zic de războiul lui împotriva drogurilor, care a fost o catastrofă. Frate, „Reaganomics“¹ ne-au distrus.

Nu mai auzisem niciodată cuvântul „Reaganomics“ și mulți ani după asta, de fiecare dată când îl auzeam, trăiam un sentiment mistuitor, dulce-amar, de nostalgie. Cina se încheiase și lumea își lua rămas-bun, dar el tot nu făcea nimic mișcare. Aș fi vrut să fiu curajoasă ca Omelgor și să fac eu mișcarea, dar nu știam să fiu genul ăsta de femeie în preajma bărbaților, genul cu inițiativă. În sfârșit, mi-a cerut numărul de telefon, dar nu cu nerăbdare, ci ca și cum i-ar fi fost totuna dacă i-l dau sau nu, și totuși m-am simțit victorioasă.

În viața mea n-am mințit atât de des cum l-am mințit pe Darnell. Mințeam ca să-i fac pe plac, ca să fiu cine voia el să fiu și uneori ca să smulg de la el niște fărâme jalnice de încurajare. *Sunt bolnavă*, îi scriam după ce nu-mi răspundea zile întregi la mesaje, ca să-l forțez să răspundă. Uneori răspundea imediat, alteori aștepta o zi sau două. *Fă-te bine*, atât scria; nu-mi pune întrebări care să deschidă o portiță, de felul *Cum te simți acum?* sau *Ce-i cu tine?* Zilele îmi erau pustii până când îl revedeam. Țineam mereu telefonul lângă mine pe birou, niciodată pe modul silențios, de teamă că n-o să aud când sună. Când bipăia anunțând un mesaj, îl înșfăcam, iritată pe expeditor, de parcă ar fi ocupat astfel un spațiu destinat lui. Tăcerile lui mă uluiau; cum era posibil ca intensitatea sentimentelor mele să nu-i stârnească o obsesie asemănătoare? Mi-l imaginam luând la rând cutii cu documente în măruntaiele bibliotecii, strănutând de la praf, fără să se gândească la mine, în timp ce toate clipele mele erau minate de gândul la el. Încercam din nou să scriu un roman și deja eșuam, dar tăcerile lui erau eșecuri și mai mari. O luam mereu de la capăt, forțând asocieri cu Darnell în tot ce citeam și insistând pe fraze legate de iubire, bărbați sau relații, ca și cum ele ar fi putut elucidă misterul lui Darnell.

— Mi-am făcut griji pentru tine, spuneam când în sfârșit își făcea apariția.

— Dar sunt afundat în arhive în fiecare clipă liberă, iar tu lucrezi la romanul tău.

— Asta nu înseamnă că nu putem ține legătura în fiecare zi, nu? Fie și doar un scurt mesaj de salut înainte să intri la curs sau în pauza de mers la toaletă, îi spuneam cu o disperare pe care nu reușeam s-o țin în frâu.

1. Termen care desemnează politicile economice promovate de președintele american Ronald Reagan în anii 1980.

El răspundea doar printr-o privire, privirea care te spulbera prin elocvența dezamăgirii lui senioriale, spunându-ți „ai nevoi atât de banale“. Eu voiam dragoste, dragoste de modă veche. Voiam ca visurile mele să plutească alături de ale lui. Să fim fideli, să ne dezvăluim așa cum suntem în străfundul sufletului, să ne certăm și să fim nefericiți pentru scurtă vreme, întotdeauna siguri că ne așteaptă dulceața împăcării. Dar el spunea că modul ăsta de a concepe dragostea e prozaic, copilării burgheze cu care Hollywoodul îndoapă populația de ani de zile. Voia să fiu neobișnuită, interesantă, și a durat ceva până să înțeleg la ce se referea.

— *Ce răutăți ai făcut?* mă întreba. Ia spune-mi.

Îi spuneam lucruri care nu se întâmplaseră niciodată, povești bogate în detalii, scornite pe loc: maseurul cu mâini iscusite care se oprise în toiul masajului ca să scoată un vibrator învelit într-o bucată de pânză argintie. Sexul, acea împreunare primitivă a trupurilor, fusese întotdeauna pentru mine legat de speranța unei apropieri, de sens, frumusețe, chiar extaz. Dar îl minșeam pe Darnell pentru că pe el îl interesa mai mult ceea ce era neobișnuit decât ceea ce era adevărat. La fiecare poveste mă urmărea ca și cum ar fi cântărit cât valorează. Uneori mă punea să-i repet poveștile care-i plăcuseră și de fiecare dată le mai înfloream puțin. Întotdeauna aveam senzația că ceva o să-mi alunece printre degete. Eram doi adulți, iar Darnell își câștiga existența predând unor adulți, dar minciunile mele și așteptările lui aveau ceva extrem de juvenil. Mi-a spus că fosta lui iubită își creșta șanțuri însângerate pe pulpe cu lama de ras. O somaleză pe care o chema Sagal. Era de-ajuns numai numele. Sagal. Mi-o imaginam, mlădie și grațioasă, traversând cu mișcări fluide o încăpere. El o descria ca genială și aventuroasă, dar fără să explice ce înțelegea prin aventuroasă. N-am vrut să întreb ce se întâmplase cu ea. Era o fantomă care exista doar ca să-mi mineze încrederea în mine.

La un moment dat, după o săptămână de tăcere, a reapărut spunându-mi că fusese în Alabama, ca să se uite la litografiile cu artă afro-americană.

— Cum? Habar n-am avut, am zis.

— Mdea.

A ridicat din umeri, lăsându-se pe spate în scaun ca și cum conversația noastră l-ar fi plictisit deja, măsurându-i din priviri pe oamenii care stăteau la coadă la cafea. Nu-l vedeam ca pe un om pe deplin cognoscibil, ci ca pe un mister care se adâncea tot mai mult cu fiecare zi.

— Adică am crezut c-o să mă anunți dacă te deplasezi în afara statului, am zis.

— Ce contează? Aș fi putut fi pur și simplu la bibliotecă.

Dar conta. Dacă se întâmpla un accident de avion, venea o tornadă, un uragan? Sau nu se întâmpla nimic și pur și simplu voiam, ba nu, meritam să știu că nu e în campus ca de obicei, la câțiva kilometri de mine. Meritam să știu până și dacă ieșise cu mașina undeva aproape de Philadelphia — dar să plece din stat până hăt, în sud, în Alabama, la peste o mie cinci sute de kilometri, și să mă ignore o săptămână? Mi s-au umplut ochii de lacrimi.

— Ce facem aici? Sunt sau nu iubita ta? am întrebat.

Mi-am auzit tonul nazal al vocii — și l-am detestat.

— Ce facem aici? a repetat el, cu zvâcnirea aia scurtă în colțul gurii care-i era tipică — uneori, semn de iritare, alteori, de dispreț. Asta-i o întrebare răsuflată, pescuită din mocirla contemporană care e cultura pop. Genul ăsta de limbaj e dușmanul gândirii.

M-am uitat în altă parte și am clipit, încercând să-mi alung lacrimile. Pe peretele cafenelei erau desene vesele: un pahar de vin strâmb, cu o căpșună pe margine, o acadea înțepenită într-o cană de cafea.

— Important e că sunt aici, a zis el, cu expresia îndulcindu-i-se pe moment, și și-a lipit piciorul de al meu pe sub masă.

— Te iubesc, am zis.

Bineînțeles că n-a răspuns, așa că am zis:

— Darnell, vreau să te aud cum spui „Te iubesc“.

— Altfel n-aș fi aici.

— Dar te rog să-mi spui. Vreau să te aud.

— Te iubesc, a zis.

Un mormăit, dar o victorie în ochii mei. Eram o cerșetoare nerușinată.

— Mi-ar plăcea s-aud asta în pat, am zis.

— Ce?

— Sună total neromantic când spui „Futu-i, futu-i, futu-i“.

— Fată, ți-au luat-o razna hormonii.

Am râs. Întotdeauna eram prima la râs fals. Îi povestisem că un medic dăduse în sfârșit un nume ororii cu care trăisem ani de zile, suferind, suferind cu adevărat câteva zile pe lună, cu mintea amuțită de dispreț față de mine în-sămi, cu corpul balonat secătuit de energie și speranță — tulburare disforică premenstruală.